

การแข่งขันของเส้นใยสังเคราะห์ต่อเส้นใยปอในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

กระสอบजूได้ว่าเป็นถุงชนิดหนา ที่ใช้บรรจุของประเภทมีน้ำหนัก . จากการศึกษาเกี่ยวกับถุงชนิดหนานี้ ยังไม่มีใครคำนวณได้ว่าประเภทใดใช้มากที่สุดในแต่ละปี จึงยากที่จะประมาณแนวโน้มของความต้องการใช้ในอนาคตได้ แต่ถ้าวัดจากปริมาณการผลิตกระสอบของโลกในแต่ละปี จะเห็นได้ว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นในอัตราค่า ความจำเป็นในการใช้และปริมาณความต้องการกลับมีแนวโน้มจะลดลงซึ่งเนื่องจากสาเหตุที่สำคัญ ๆ 3 ประการ คือ

ประการแรก การพัฒนาการขนส่งสมัยใหม่ ทำให้ความจำเป็นในการใช้กระสอบลดลง คือมีการขนส่งเป็นจำนวนมาก โดยไม่ต้องใช้กระสอบบรรจุหรือหีบห่อ ซึ่งเรียกว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานสูง การใช้วิธีการขนส่งแบบนี้สามารถตัดต้นทุนการบรรจุหีบห่อ และลดต้นทุนค่าแรงลงมาก ส่วนใหญ่ใช้ในธุรกิจการค้าเมล็ดพืช เช่นข้าวโพด ถั่วต่าง ๆ

สาเหตุประการที่สอง คือการเปลี่ยนแปลงวิธีการบรรจุหีบห่อ ซึ่งนิยมการหีบห่อเพื่อใส่สินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยตรง หรือเพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้สินค้าโดยสะดวกสบาย Consumer packing ผู้ใช้ส่วนมากจะใช้ถุงชนิดหนาเฉพาะในกรณีหีบบรรจุเป็นปริมาณมาก การขนส่งที่มีการกระทบกระเทือนรุนแรง และเป็นสินค้าชนิดที่ต้องการให้มีการระบายอากาศ แต่ระยะหลังผู้ใช้กระสอบบรรจุ ได้หันไปใช้การบรรจุเป็นปริมาณน้อยแทนที่จะบรรจุกระสอบหนาขนาดใหญ่เป็นปริมาณมาก ส่งไปให้พ่อค้าขายปลีก ซึ่งปรากฏว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนมาก การจำหน่ายสินค้าส่งไปยังซูเปอร์มาร์เก็ตต่าง ๆ สินค้าประเภทน้ำตาลและอาหารแห้ง จะบรรจุในรูปแบบ ready-to-cook ซึ่งทำให้ถุงชนิดหนาลดความจำเป็นลง ถุงกระดาษ ถุงพลาสติกและกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์จึงเข้ามามีบทบาทในตลาดการบรรจุมากขึ้น เพราะเป็นถุงขนาดเล็กใช้สะดวกในขณะเดียวกันกระสอบปานขนาดกว้าง 40 นิ้ว มีราคาสูงมาก และโรงงานทอกระสอบ ยังไม่สามารถผลิตกระสอบปานขนาดเล็ก ขนาดการบรรจุ 25 ปอนด์ ได้ในราคาถูกลง และบางโรงงานก็ยังไม่สามารถที่จะผลิตกระสอบขนาดบรรจุต่ำกว่า 50 ปอนด์ได้ สาเหตุสำคัญอีกอันหนึ่งที่ทำให้มีการใช้กระสอบปานลดน้อยลง เนื่อง

จากการขนส่งสินค้าด้วยกระสอบป่านทำให้เกิดปัญหาเรื่อง สินค้าเสียหายจากการใช้ข้อเกี่ยว เมื่อขนถ่ายสินค้า ผู้ใช้ส่วนมากได้หันมาใช้ถุงกระดาษชนิดหนาและกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์แทนการใช้กระสอบป่านมากขึ้น

ประการที่สาม กระสอบขนาดใหญ่มีความสำคัญลดลงเนื่องจากองค์การกรมระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกัน ขอร้องให้ประเทศสมาชิกไม่ให้กรมกรชนและแมกหามเกินน้ำหนักตัวเอง เช่น ในประเทศญี่ปุ่นได้มีการกำหนดว่า กระสอบบรรจุข้าวสารและบรรจุสินค้าต้องมีขนาดบรรจุไม่เกิน 60 ก.ก. ทั้งนี้ ทำให้ตลาดมีความต้องการกระสอบขนาดเล็กมากขึ้น

ลักษณะของกระสอบป่านและกระสอบจากวัสดุอื่น

ข้อดีและข้อเสียของกระสอบป่าน

ข้อดี

1. ราคาถูกซึ่งไม่เพียงแต่ต้นทุนในการซื้อกระสอบป่านในราคาต่ำเท่านั้น แต่สามารถนำกระสอบมาใช้ประโยชน์ได้ซ้ำ ๆ กันอีกหลายครั้ง และยังสามารถขายแลกเปลี่ยนในตลาดกระสอบได้อีกด้วย

2. แข็งแรงทนทาน สามารถใช้ในการขนส่งที่มีการกระทบกระแทกรุนแรง เพราะกระสอบป่านมีลักษณะที่หยาบทำให้สามารถทนทานป้องกันการแตกหักของสินค้าที่บรรจุได้

3. กระสอบป่านมีความยืดหยุ่นได้ดีและหยาบจึงสามารถตั้งซ้อนกันสูง ๆ ได้ โดยไม่ล้มตกล้มแตก จึงทำให้สะดวกในการเก็บสินค้าและการขนส่งที่มีจำนวนมาก

4. สามารถระบายอากาศได้ดี ทำให้รักษาคุณภาพของพืชผลเกษตรที่บรรจุได้ดี เช่น อาหารสัตว์ ข้าวสาร ข้าวโพด ถั่วต่าง ๆ และเส้นใย ขนสัตว์

ข้อเสีย

1. กระสอบป่านจะเปียกเมื่อถูกน้ำ

2. กระสอบป่านไม่สามารถกันน้ำ แมลง และสิ่งเจือปนอื่นจากน้ำมันและของเหลวที่มีการไหลซึมได้

3. มีการเจือปนจากพวกน้ำมันที่ใช้ในกรรมวิธีการผลิต และใยกระสอบร่วงจะต้องทำให้มีการแยกสิ่งเจือปนอีกครั้งหนึ่ง จึงไม่เหมาะสมในการบรรจุสินค้าประเภทอาหาร

อย่างไรก็ตามเนื่องจากกระสอบป่านเป็นวัสดุราคาถูก ปัญหาเรื่องน้ำมันผสมในเส้นใย กระสอบนั้นส่วนมากผู้ใช้กำหนดเปอร์เซ็นต์การเจือปนให้โรงงานผลิต และโรงงานผลิตก็พยายามปรับปรุงคุณภาพและผลิตตามความต้องการของผู้ใช้อยู่เสมอ

ลักษณะของถุงหรือกระสอบที่ผลิตด้วยวัสดุอื่น

ก. ถุงกระดาษหลายชั้น

ถุงกระดาษได้มีการคิดค้นทางการผลิตเพื่อสามารถนำมาใช้แทนกระสอบป่าน การผลิตถุงกระดาษได้มีการปรับปรุงในเรื่องคุณภาพและต้นทุนต่ำ และการประหยัดในการที่จะนำถุงกระดาษเก่ามาใช้ได้อีก และราคามันคงด้วย ถุงกระดาษหลายชั้นได้เข้ามามีบทบาทใช้แทนกระสอบป่านในตลาดกระสอบป่านหลายประเทศ เกี่ยวกับการบรรจุอาหาร มัน และปุ๋ย

เนื่องจากถุงกระดาษชั้นเดียวไม่ทนต่อการบรรจุสินค้าหนัก จึงนิยมใช้ถุงกระดาษหลายชั้น โดยปกติใช้กระดาษเหนียวห่อของสีน้ำตาล (kraft paper) ใช้ประมาณ 3 - 5 ชั้น ถุงกระดาษหลายชั้นนี้มีคุณลักษณะที่ฉีกขาดง่าย ไม่ทนต่อความชื้น เมื่อถูกน้ำจะขาดง่าย แต่ก็ได้มีการปรับปรุงโดยเคลือบด้วยสารเคมีให้เป็นกระดาษกันน้ำ โดยปกติเคลือบด้วย bitumen หรือ Polyethylene เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ข้อดีของถุงกระดาษคือมีราคาต่ำกว่ากระสอบป่าน ทำให้วัสดุที่บรรจุไม่ถูกเจือปน นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบให้สะดวกสำหรับผู้ซื้อทั้งด้านขนาด แบบรูปร่างและสี

ข. กระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์หรือกระสอบพลาสติก

มีลักษณะทั่วไปคล้ายกระสอบหลายชั้น ข้อดีคือ มีราคาถูกเนื่องจากวัสดุที่ใช้ผลิตมีราคาต่ำ และใช้วัตถุดิบในการผลิตกระสอบต่อ 1 ใบน้อยกว่ากระสอบป่าน เพราะได้เปรียบในด้านกรรมวิธีการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระสอบพลาสติกจะมีความหนาเพียง 0.008 นิ้วเท่านั้น กระสอบชนิดนี้ดีกว่ากระสอบกระดาษและกระสอบป่านอยู่ที่มีความสามารถในการป้องกันความชื้น กันการขึ้นรา ไม่ยุบเปื่อย และทนต่อน้ำยาเคมีดังนั้นวัสดุประเภทนี้จึงเหมาะสำหรับการบรรจุสินค้าไว้กกลางแจ้ง

ข้อเสียคือ ไม่ทนทานต่อความร้อน มีความสิ้นเปลืองวางซ้อนกันสูง ๆ ไม่ได้ ตกแล้วแตกไม่ทนไฟ ยากต่อการเก็บรักษาและการขนย้าย ดังนั้นการแก้ไขข้อบกพร่องนี้โดยการเพิ่มความหนาของกระสอบคือ ให้หนาประมาณ 0.005 นิ้ว ทำให้ทนทนสูงกว่าถุงกระดาษและกระสอบป่านมาก

กระสอบใยสังเคราะห์เป็นที่นิยมของตลาดในการบรรจุปุ๋ย น้ำตาลทราย และสินค้าประเภทอาหารซึ่งกระสอบปานี่มีคุณภาพดีกว่า โดยเฉพาะบริษัทผลิตปุ๋ยใหญ่ ๆ มักเป็นบริษัทในเครือเดียวกันกับบริษัทสินค้านำมัน จึงนิยมใช้กระสอบจากใยสังเคราะห์ ซึ่งผลิตโดยบริษัทสินค้านำมันจากการแข่งขันของเส้นใยสังเคราะห์ในตลาดผลิตภัณฑ์ปอในปี 2513 ทำให้การใช้ผลิตภัณฑ์ปอในประเทศที่พัฒนาแล้วลดลง ซึ่งจะสังเกตได้จากการใช้ผลิตภัณฑ์ปอคงได้แสดงไว้ในตารางที่ 31 และ 32

ประเทศที่ผลิตเส้นใยสังเคราะห์ขึ้นใช้แทนปอธรรมชาติคือ ประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศในองค์การตลาดรวมยุโรป สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และ ญี่ปุ่น

สาเหตุสำคัญที่ประเทศเหล่านี้หันไปผลิตวัตถุดิบสังเคราะห์ขึ้นใช้แทนปอธรรมชาติ ในการผลิตกระสอบและผลิตภัณฑ์ปออื่น ๆ เนื่องจากทั้งในอดีตและปัจจุบันผลผลิตปอธรรมชาติขาดความแน่นอนทั้งทางด้านปริมาณ และราคามีการเคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างรุนแรงอยู่เสมอ โดยเฉพาะภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมและฝนแล้ง นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลผลิตปอของโลกโดยส่วนรวมได้รับความเสียหาย นอกจากนั้น ข้อขัดแย้งทางการเมืองระหว่างอินเดียและบังคลาเทศ รวมทั้งสงครามกลางเมืองในบังคลาเทศซึ่งมักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ มักเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ปริมาณปอในตลาดโลกขาดความสม่ำเสมอ และราคาปอในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามไปด้วย ปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ปอเกิดความวิตก และเกรงว่าหากมีปัญหาความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ (ปอ) อยู่ตลอดไปแล้ว จะทำให้อุตสาหกรรมการผลิตดำเนินไปโดยไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ทางออกที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหานี้ คือ การคิดค้นและผลิตวัตถุดิบชนิดใหม่เพื่อใช้แทนปอด้วยเหตุนี้เส้นใยสังเคราะห์จึงได้มีการพัฒนามาใช้ผลิตกระสอบและผลิตภัณฑ์ปออื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ได้มีการลดจำนวนเครื่องทอกระสอบและผลิตปอในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกลงมาก เช่นในปี 2495¹ ลดจำนวน 35,609 เครื่อง เป็น 12,908 เครื่อง ในปี 2515 หรือ เท่ากับลดลงร้อยละ 30 เป็นต้น

1

AEJI. Statistical year book and FAO.

สำหรับการแข่งขันจากเส้นใยสังเคราะห์ องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (เอฟ.เอ.โอ.) ได้ทำการศึกษาและพิมพ์รายงานออกมาเมื่อในปี 2511 โดยเน้นศึกษาถึงผลกระทบกระเทือนจากเส้นใยสังเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดปอของโลก โดยพิจารณาจากตลาด กระสอบป่านและผ้าหลังพรม ประเทศที่องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว 10 ประเทศ คือ เบลเยียม แคนาดา สาธารณรัฐเยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น ลุกเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ดังนั้นการศึกษาวาระการแข่งขันของกระสอบใยสังเคราะห์ในตลาดปอก็อาจทำให้ได้รูถึงแนวโน้มในตลาด กระสอบในอนาคตกว

ผลของการศึกษาขององค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติในประเทศที่พัฒนาแล้ว 10 ประเทศดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ใน 10 ประเทศข้างต้นกระสอบป่านและผ้าหลังพรมนับเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปอจำนวนมากในปี 2510 ทั้ง 10 ประเทศใช้ปอเพื่อผลิตกระสอบและผ้าหลังพรมประมาณมากกว่า 600,000 ตัน หรือประมาณร้อยละ 60 ของปอที่นำเข้าทั้งหมดของประเทศเหล่านี้
2. ในประเทศเหล่านี้เป็นตลาดหลักที่สำคัญของปอดิบและผลิตภัณฑ์ปอ แต่ปริมาณความต้องการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะตลาดกระสอบใหญ่ (Heavy duty bags) มีปริมาณการใช้คงที่และมีแนวโน้มจะลดลง แต่ผ้าหลังพรมได้มีการใช้เพิ่มขึ้นโดยนำไปทำผ้าหลังพรม ทอ (Woven Carpet-backing)
3. เส้นใยสังเคราะห์ดังกล่าวแข่งขันกับปอในด้านที่มีความเหนียวและเบากว่าปอ ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระสอบใยสังเคราะห์เป็นปริมาณน้อยกว่าการใช้ปอเป็นวัตถุดิบ ราคาถูกและอุปทานแน่นอนกว่าปออีกด้วย อีกทั้งราคาก็ไม่เปลี่ยนแปลงมาก และในระยะยาวแล้วเชื่อว่าอุปทานจะสม่ำเสมอและราคาถูกลง
4. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เส้นใยสังเคราะห์ได้เปรียบกระสอบป่านคือ วัตถุดิบที่นำมาผลิตมีราคาต่ำ เมื่อภาวะตลาดกระสอบป่านเปลี่ยนแปลงไปก็จะไม่กระทบกระเทือนราคาเส้นใยสังเคราะห์ ภาย เนื่องจากวัตถุดิบที่นำมาทำเส้นใยสังเคราะห์นี้ เป็นผลพลอยได้และเป็นส่วนน้อยของวัตถุดิบที่นำมาใช้ทั้งหมด และปรากฏว่าราคาเส้นใยสังเคราะห์มีแนวโน้มจะลดลง เทคโนโลยีการผลิตก้าวหน้าขึ้น ประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้นเมื่อขนาดของโรงงานใหญ่ขึ้นต้นทุนการผลิตก็จะลดลง นอกจากนี้

นี้ยังมีการแข่งขันระหว่างอุตสาหกรรมการผลิตโยสียงเคราะห์กันเองมากขึ้น คาดว่าในอนาคตจะทำให้ราคาลดต่ำกว่าเดิมประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์

5. ในด้านการใช้ปุ๋ยเพื่อผลิตกระสอบใน 10 ประเทศได้ลดลง เนื่องจากการใช้วิธีการขนส่งและการหีบห่อสมัยใหม่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้สินค้าที่ยังคงใช้กระสอบบรรจุอยู่ก็มีการแข่งขันจากวัสดุห่อหุ้มอื่น ๆ มากขึ้น เช่นกระดาษหลายชั้นหรือกระดาษเหนียว (Multiwall paper sack or kraft paper) และกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์ในประเทศเหล่านี้ การใช้กระสอบปานี้ใช้เฉพาะการขนส่งที่มีการกระทบกระเทือนรุนแรง เช่น บรรจุสินค้าเพื่อส่งออกหรือบรรจุสินค้าที่จำเป็นต้องให้อากาศระบายได้ จากการประมาณหยาบ ๆ ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ โดยสมมุติว่าไม่มีการแข่งขันจากเส้นใยสังเคราะห์เลยก็ตาม การใช้กระสอบใน 10 ประเทศจะลดลงร้อยละ 30 ในปี 2518 ซึ่งมีคู่ทางในการใช้ปุ๋ยเพื่อทำกระสอบประมาณ 250,000 ตัน เทียบกับ 350,000 ตันในปี 2510 ดังนั้นเพื่อจะให้ปุ๋ยสามารถแข่งขันกับเส้นใยสังเคราะห์ได้ปอติบและปุ๋ยกระสอบต้องลดราคาลงระหว่าง 30 - 50 เปอร์เซ็นต์ในปี 2518

ตารางที่ 39

ประมาณการใช้กระสอบใน 10 ประเทศ

(หน่วย : เทียบเป็นปอติบ 1,000 ตัน)

	2508 - 2510	2513	2518
สหรัฐอเมริกา	150	120	115
แคนาดา	30	25	20
สหราชอาณาจักร	35	25	10
ตลาดรวมยุโรป	100	80	65
ญี่ปุ่น	30	35	40
รวม	345	285	250

ที่มา : Food and Agriculture Organization of the United Nations.

6. กระสอบที่ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ที่แข็งขันโดยตรงกับกระสอบปอในด้านการ แข็งแรงทนทาน สามารถใช้ในการขนส่งที่มีการกระทบกระแทกรุนแรง และเหมาะสำหรับสินค้าที่ ต้องการให้อากาศระบายได้เช่นเดียวกับกระสอบป่าน และกำลังเป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง ทั้ง ในญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร ประเทศลาตินอเมริกา และแคนาดา สำหรับสหรัฐอเมริกาใช้ทำกระสอบ ทรายในสงครามเวียดนาม และยังนำไปบรรจุขนแกะและฝ้าย นอกจาก 10 ประเทศนี้แล้ว ออสเตรเลียก็ได้ทดลองใช้ในการบรรจุขนแกะ บัจจุบันสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การใช้กระสอบเส้น ใยสังเคราะห์เป็นไปอย่างกว้างขวาง ก็เนื่องจากรัฐบาลของบางประเทศได้เข้าส่งเสริมการทดลอง ใช้ และการบำรุงผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

จากผลการศึกษาขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ เป็นการศึกษาเมื่อ 6 - 7 ปีมาแล้ว จึงค่อนข้างจะล้าสมัยไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตามในระยะหลัง ๆ นี้ ก็ได้มีรายงานว่า ตลาดกระสอบป่านในยุโรปได้ขยายตัวไปมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากปอมีราคาสูง เพราะถูกกีดกันใน ตลาดโดยการกำหนดโควตานำเข้า และตั้งภาษีการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปอไว้สูง เพื่อเป็นการสนับสนุน อุตสาหกรรมใยสังเคราะห์ในประเทศนั้น ๆ ทำให้เส้นใยสังเคราะห์เข้ามาแทนที่ตลาดกระสอบป่าน มากขึ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 40 แสดงให้เห็นถึงการใ้ใยสังเคราะห์ในยุโรปตะวันตก ระหว่างปี 2512 - 2515 ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ดังต่อไปนี้ คือ

จากตารางที่ 40 จะเห็นได้ว่า การใช้ใยสังเคราะห์มีแนวโน้มสูงขึ้นในยุโรปตะวันตกทุก ประเทศ ในปี 2512 มีการใช้ใยสังเคราะห์ 216,000 เมตริกตัน แต่ในปี 2513 ใช้เพิ่มขึ้นเป็น 321,000 เมตริกตัน ในปี 2514 เพิ่มขึ้นเป็น 505,000 เมตริกตัน หรือเพิ่มจากปี 2512 ร้อยละ 100 ในปี 2515 ได้มีการเพิ่มขึ้นเป็น 632,000 เมตริกตัน

ตารางที่ 40

ประมาณการโดยใช้สังเคราะห์ในอดีตสำหรับสิ่งทอในยุโรปตะวันตก ระหว่างปี

2512 - 2515

หน่วย : พันเมตริกตัน

	2512	2513	2514	2515
<u>ประเทศในสหภาพยุโรป</u>				
Polypropylene	5.0	7.9	18.4	24.8
Polyethylene	0.8	2.1	3.3	5.3
รวม	5.8	10.0	21.7	30.1
<u>สหราชอาณาจักร</u>				
Polypropylene	7.5	11.0	13.0	14.0
Polyethylene	-	-	-	-
รวม	7.5	11.0	13.0	14.0
<u>ประเทศในยุโรปอื่น ๆ</u>				
Polypropylene	8.1	10.9	15.3	18.4
Polyethylene	0.2	0.2	0.5	0.7
รวม	8.3	11.1	15.8	19.1
<u>รวมการนำเข้าทั้งหมด</u>	21.6	32.1	50.5	63.2
Polypropylene	20.6	29.8	46.7	57.2
Polyethelene	1.0	2.3	3.8	6.0

ที่มา : European Association for Textile Polyolefins (Confidential); and trade estimate.

บรรดาประเทศผู้ผลิตปอและผลิตภัณฑ์ปอต่างเกรงว่าตลาดกระสอบและปอคิมจะถูกแย่งโดยเส้นใยสังเคราะห์ ทั้งนี้เพราะเส้นใยสังเคราะห์เป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้จากน้ำมัน จึงสามารถควบคุมราคาและปริมาณได้ ส่วนปอไม่อาจควบคุมปริมาณการผลิตได้ เพราะขึ้นกับราคาปอที่แล้ว ภาวะดินฟ้าอากาศ และราคามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อเส้นใยสังเคราะห์สามารถควบคุมราคาและปริมาณได้ โอกาสที่จะเข้าแทนตลาดปอจึงมีมาก แต่เมื่อเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน โดยประเทศผู้ผลิตขึ้นราคาน้ำมันดิบ ลดโควตาการส่งออกน้ำมันดิบเนื่องมาจากเหตุผลทางการเมืองนั้น ทำให้มีผลกระทบต่อเส้นใยสังเคราะห์ด้วย

เนื่องจากราคาวัตถุดิบสูงขึ้นนี้ทำให้ประเทศผู้ผลิตใยสังเคราะห์ทั่วโลกกำลังกังวลกับปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ อันเนื่องมาจากบริษัท Idemitsu Petrochemical ในญี่ปุ่นเกิดระเบิดขึ้น ทำให้บริษัทดังกล่าวต้องยุติการผลิตและมีผลให้โรงงานอื่น ๆ ต้องยุติการผลิตลงด้วยเพื่อตรวจสอบความปลอดภัย และสำหรับการผลิตถุงกระดาษในปี 2516 ก็ไม่สามารถขยายตัวให้ทันต่อความต้องการของตลาดได้ เพราะเกิดการขาดแคลนเยื่อกระดาษในตลาดโลกนั่นเอง การขาดแคลนดังกล่าวนี้เป็นผลจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้สั่งซื้อเยื่อกระดาษจากสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมาก โดยกำหนดส่งมอบตั้งแต่ปี 2516 เป็นต้นไป นอกจากนี้โรงงานผลิตเยื่อกระดาษในประเทศญี่ปุ่นไม่สามารถจัดปัญหาหน้าเข้าได้ จึงถูกรัฐบาลสั่งปิดโรงงานบางแห่งและจำกัดปริมาณการผลิตให้น้อยลง ส่วนประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียแม้จะรู้ว่าเกิดภาวะขาดแคลนเยื่อกระดาษในตลาดโลก แต่ก็ไม่สามารถที่จะเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อสนองความต้องการให้ทันห่วงที่ได้อีก เพราะการที่จะตั้งโรงงานผลิตเยื่อกระดาษแต่ละโรงงานต้องใช้เวลาประมาณ 2 - 3 ปี จึงจะเริ่มทำการผลิตได้ ส่วนเงินทุนที่จะใช้ในการตั้งโรงงานอย่างน้อยจะต้องไม่ต่ำกว่า 800 - 900 ล้านดอลลาร์¹ แม้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยจะพยายามตั้งโรงงานผลิตกระดาษขึ้นใช้เอง ก็ต้องใช้เวลาหลายปี จึงไม่ทันต่อความต้องการของตลาด ทำให้ความต้องการใช้กระสอบป่านของตลาดโลกเพิ่มขึ้น (ดูการนำเข้าของตลาดโลกในปี 2514 - 2516 ในตารางที่ 32)

¹ ชนิทน์ วิชชุสตา, กระสอบปี 2516, หนังสือพิมพ์ข่าวพาณิชย์, 22 มีนาคม 2517

จากตารางจะเห็นว่า การนำเข้าของประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลง นอกจาก ตลาดญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เท่านั้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้น ในปัจจุบันกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์ นับเป็นคู่แข่งที่หนักอึ้งที่สุดของกระสอบป่าน และมีแนวโน้มจะได้เปรียบกระสอบป่านในด้านการแข่งขันด้วย กล่าวคือ การผลิตเส้นใยสังเคราะห์มีอัตราสัมฤทธิ์ผลต่ำ เข้าช่วย หากแต่ขึ้นอยู่กับเทคนิคการผลิตของ โรงงานซึ่งควบคุมได้ ดังนั้นปริมาณการผลิตเส้นใยสังเคราะห์เพื่อเป็นวัตถุดิบ การผลิตจึงมีความแน่นอน และสามารถปรับระดับให้สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างสม่ำเสมอ และทันต่อความต้องการได้ ดีกว่าปอธรรมชาติ แต่ในด้านการลงทุนนั้น แม้ว่าในปี 2515 - 2517 ต้นทุนกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์ ประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนสูงขึ้น เนื่องจากวิกฤติการณ์น้ำมัน และประเทศกลุ่มโอเปก ได้ใช้น้ำมัน เป็นเครื่องมือทางการเมือง จึงทำให้ไม่อาจแข่งขันกับกระสอบป่านได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า แต่แนวโน้มของโรงงานที่ผลิตเส้นใยสังเคราะห์ได้ขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก็จะได้รับประโยชน์จากการผลิตขนาดใหญ่ รวมทั้งได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และปรับปรุงเทคนิคการผลิตเข้ามาช่วยในการผลิตด้วย เป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาเส้นใยสังเคราะห์มีแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อย ๆ

เมื่อตลาดกระสอบมีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้แล้ว ความต้องการกระสอบไทยในตลาดต่างประเทศก็ลดลงตามไปด้วย ฉะนั้นการคุกคามของกระสอบจากเส้นใยสังเคราะห์จึงเป็นการสร้างปัญหาโดยตรงกับการค้ากระสอบของไทยในต่างประเทศเป็นอย่างมาก

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย